

SVEA HOVRÄTT
Mark- och miljööverdomstolen
Rotel 060301

DOM
2018-10-18
Stockholm

Mål nr
P 1710-18

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Vänersborgs tingsrätts, mark- och miljödomstolen, dom 2018-02-06 i
mål nr P 2901-17, se bilaga A

PARTER

Klagande

1. TL

2. MN

3. EW

Samma adress som 2

Motpart

Göteborgs kommun

Ombud: Chefsjurist SB

SAKEN

Detaljplan för bostäder vid Fjällbo Park inom stadsdelen Utby i Göteborgs kommun

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSLUT

Mark- och miljööverdomstolen avslår överklagandena.

Dok.Id 1444064

Postadress
Box 2290
103 17 Stockholm

Besöksadress
Birger Jarls Torg 16

Telefon
08-561 670 00
08-561 675 50

E-post: svea.avd6@dom.se
www.svea.se

Telefax
08-561 675 59

Expeditionstid
måndag – fredag
09:00–16:30

YRKANDEN M.M. I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

EW och **MN** har, som det får förstås, yrkat att planen ska upphävas. De har till stöd för sin talan anfört att den planerade bebyggelsen utgör ett hot mot den naturmiljö som finns i och runt Fjällbo Park och att en naturvärdesinventering därför bör genomföras. Då det förekommit ett kraftigt stenras från berget bakom Syslomansgatans bostadshus den 20 mars 2017 så kan en exploatering av området utgöra en risk för ytterligare ras.

TL har, som det får förstås, yrkat att planen ska upphävas. Hon har till stöd för sin talan anfört följande: Efter bergraset på Utbyberg strax ovanför Fjällbo park, då totalt cirka 500 ton sten rasade rakt ner, föreligger det en fortsatt stor rasrisk. Denna risk har tillkommit sedan byggnadsnämnden beslutade att bygga bostäder intill Utbyberg. En naturvärdesinventering måste göras för att klargöra om pålningsarbeten och bormaskiner kommer att öka rasrisken. Utbybergen är dessutom Göteborgs bästa fågelberg med många unika arter som häckar. Det finns även sex fridlysta fladdermusarter som kan påverkas vid ännu ett ras.

Göteborgs kommun har motsatt sig ändring av mark- och miljödomstolens dom.

Kommunen har till stöd för sin inställning hänvisat till hur den bemött synpunkter som framförts under samråd och granskning och därtill anfört i huvudsak följande: Det aktuella planområdet består av detaljplanlagd kvartersmark för bostäder med klippta gräsmattor, trädplanteringar i både grupper av träd och i alléer, samt asfalterade ytor med parkering m.m. Stadsbyggnadskontoret har bedömt att en naturvärdesinventering inte är ett nödvändigt underlag till detaljplanen. Fjällbohemmets trädbestånd kommer i stora delar att vara orört. Fjällbo Parks centrala delar med bevarandevärd parkmiljö påverkas inte alls av föreslagen detaljplan. Illustrationen visar möjliga lägen för t.ex. parkering. Detaljplanen möjliggör att parkering utformas på annat sätt eller läggs på annan plats med hänsyn till befintliga träd. Gällande detaljplan med bestämmelse om bevarande av stora träd gäller fortsatt stor del av området och lindallén i väster är skyddad genom generellt biotopskydd i miljöbalken.

Kommunen har tagit in ett bergtekniskt utlåtande av geotekniker/geolog AW daterat den 4 juni 2018. Av utlåtandet framgår att ett relativt stort bergras inträffade i Utbybergen inom planlagt naturområde norr om, men utanför, föreslagen plangräns. Bergsbesiktningar har efter raset utförts av flera bergssakkunniga personer samt bergsklättrare som använder berget och alla är överens om att risken för ytterligare bergras är liten. Det går inte att helt utesluta att något enstaka block i framtiden kan falla ur bergmassan på grund av erosion eller rotsprängningar. Skulle detta inträffa kommer nedfallande stenblock inte påverka planområdet eller allmän platsmark som ligger på ett betryggande avstånd från bergsbranterna.

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSKÄL

Det har i Mark- och miljööverdomstolen framkommit att det i slutskedet av planarbetet inträffat ett större ras i Utbybergen. Kommunen har nu utrett risken för framtida stenras. Resultatet av den utredningen, som Mark- och miljööverdomstolen inte finner skäl att ifrågasätta, ger vid handen att risken för nya ras är liten och att eventuella framtida ras i vart fall inte kommer att påverka planområdet. Under sådana förhållanden finns det inte skäl att, på grund av risk för stenras, upphäva detaljplanen. I övrigt gör Mark- och miljööverdomstolen inte någon annan bedömning än mark- och miljödomstolen. Överklagandena ska därför avslås.

Avgörandet får enligt 5 kap. 5 § lagen (2010:921) om mark- och miljödomstolar inte överklagas.

I avgörandet har deltagit hovrättsråden Karin Wistrand och Hans Nyman, tekniska rådet Karina Liljeroos och hovrättsrådet Ralf Järtelius, referent.

Föredragande har varit David Sandberg.

VÄNERSBORGS TINGSRÄTT
Mark- och miljödomstolen

DOM
2018-02-06
meddelad i
Vänernsborg

Mål nr P 2901-17

PARTER

Klagande

1. GA

2. TL

3. MN

4. GW

5. TW

6. EW

Motpart

Göteborgs kommun
Box 2554
403 17 Göteborg

ÖVERKLAGAT BESLUT

Byggnadsnämnden i Göteborgs kommuns beslut den 21 juni 2017, § 318, i ärende nr 0364/11, se bilaga 1

SAKEN

Detaljplan för bostäder vid Fjällbo Park inom stadsdelen Utby i Göteborgs kommun

Dok.Id 381116

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 1070 462 28 Vänernsborg	Hamngatan 6	0521-27 02 00 E-post: mmd.vanersborg@dom.se	0521-27 02 80	måndag – fredag 08:00–16:00

DOMSLUT

Mark- och miljödomstolen avvisar GAs, GWs och TWs överklaganden.

Mark- och miljödomstolen avslår övriga överklaganden.

BAKGRUND

Byggnadsnämnden i Göteborgs kommun (byggnadsnämnden) beslutade den 21 juni 2017, § 138 i ärende med dnr 0364/11, att anta detaljplan för bostäder i Fjällbo Park inom stadsdelen Utby i Göteborgs kommun. Syftet med planen är främst att möjliggöra nya bostäder i flerbostadshus.

YRKANDEN M.M.

GA har överklagat byggnadsnämndens beslut att anta detaljplanen och yrkat, som det får förstås, att det ska upphävas. Hon har anfört bl.a. följande. Lokalgatan som ska ligga runt hela det betänkta bostadsområdet vid Sysslomansgatan förstör hela deras vackra natur- och fågelområde där korpar och vissa blommor är fridlysta. Som det ser ut på kartan blir det ingen natur och promenadstigar kvar. Det blir en racerbana runt husen.

EW och MN har överklagat byggnadsnämndens beslut att anta detaljplanen och yrkat, som det får förstås, att det ska upphävas. De har anfört bl.a. följande. En förtätning av Fjällbo Park innebär att ett unikt område förstörs genom att ta bort träd, planteringar och gräsplaner till förmån för bebyggelse och parkeringsplatser. Mer trafik innebär buller och en mer otrygg och mindre trivsamt utemiljö för människor och djur. Planerade bostadshus har fler antal våningar än befintlig bebyggelse. Den planerade höghusbebyggelsen på Sysslomansgatan bildar en misspydande barriär mot deras vackra natur. Den liknar ett tvåstjärnigt hotellkomplex vid Medelhavet och passar definitivt inte i Fjällbo Park.

TL har överklagat byggnadsnämndens beslut att anta detaljplanen och yrkat, som det får förstås, att det ska upphävas. Hon har anfört bl.a. följande. Många av dem flyttade till Fjällbo Park på grund av naturen och att det är ett lugnt och tryggt område. Att bo i Fjällbo Park är som att bo i ett litet paradiset, tack vare de stora trädgårdarna med fruktträd och odlingslotter, den goda grannsamman, skogen, begränsning av bilar och att barnen kan springa fritt på stora grönområden. För tät bebyggelse förstör det charmiga rogivande området. Förslaget innebär mindre yta

för barn och vuxna att röra sig på vilket dagligen nyttjas. Befintliga träd ger skugga, lugn och ro samt avskildhet.

Fjällbo Park omfattas av kommunens bevarandeprogram och har ett stort socialhistoriskt och byggnadshistoriskt värde som är unikt.

Gällande placering av husen anser hon att bebyggelsen är illa placerad och bryter mot befintlig bebyggelse. De tilltänkta byggnaderna vid Fjällbohemmet bryter också mot bevarandeprogrammet som ska skydda befintliga byggnader. Ingenting borde byggas inom den gamla inhägnaden. Man bör bevara byggnaderna och den unika parkmiljön intakt. Således är det högst olämpligt att förtäta Fjällbo Park med alla dessa nya hushåll med tillhörande trafikökning, som kommer att leda till en stor olägenhet för de som i dag bor i området. Förslaget är inte god samhällsplanering och är inte heller hållbart. Hon vill även framföra oro över de förändringar som bebyggelseförslaget medför för de verksamheter som bedrivs, såsom äldreomsorg, demensboende, daglig verksamhet för barn med funktionsnedsättning, boende för vuxna med olika psykiska funktionshinder, förskolor, kooperativ, lågstadieskola etc. Det är viktigt med lugn och ro i boendemiljön och möjligheter till utevistelse för dessa människor i området.

Eftersom Fjällbo Park är med i kommunens bevarandeprogram bestrider hon den framlagda detaljplan med bl.a. stöd av park- och naturnämndens argumentation som följer. Park- och naturnämnden avstyrker delvis planen då den strider mot träd-policyns mål om att värna om kulturhistoriskt värdefulla träd och trädmiljöer. Det sammanlagda resultatet blir en minskad yta. Nämnden anser att en naturvärdesinventering borde ha gjorts inför granskningsskedet av detaljplanen. Detta då "institutionsområdet omfattas av kommunens bevarandeprogram från 1987 och har ett stort socialhistoriskt och byggnadshistoriskt värde". I området finns ett stort antal grova och vidkroniga träd av olika slag. Lindalléerna och de många, stora solitära träden ger en viktig karaktär åt denna bevarandevärda miljö. Nämnden anser inte att tillräckligt stor hänsyn tagits till bevarande av träden i och runt planområdet. Hon avstyrker därför helt den föreslagna bebyggelsen då den förstör

det arkitektoniska syftet med enkla byggnader och öppna ytor som var hela meningen med stilen. Alla byggnader är k- eller q-märkta på utsidan vilket man bör ta hänsyn till. De kulturella värdena i området måste kunna beaktas. Utby är känt för att vara ett lugnt villaområde, nära staden men ändå med "på landet känsla".

Byggnadsplanerna kommer att sänka populariteten i Utby och alla trevliga grönområden kommer att försvinna. De som bor i Utby uppskattar närheten till centrum (cykelavstånd) och till naturen. Skogen mot Bergsjön är välbesökta områden både av de som promenerar, springer och de som klättrar. Det finns mark som förvaltas av Fastighetsnämnden med beteckning Utby 753:346, 753:449 och 753:504. Hon föreslår att dessa kan bebyggas med bostäder, skola eller förskola. Hon är medveten om befintliga järnvägsspår, men menar att det borde gå att göra en säker passage.

GW och TW har överklagat byggnadsnämndens beslut att anta detaljplanen och yrkat, som det får förstås, att den ska upphävas. De har anfört bl.a. följande. Husen i Område E ligger för tätt och är för höga. Planförslaget är felaktigt och tar inte hänsyn till att detta är en speciell och viktig del av Fjällbo med berget och naturstigen. Berget kommer att skymmas. Bergen är en internationell tillgång - en värdefull miljö för bergsklättrare från Europa och för boende. Nedanför bergen används områdena för lekis och fritidsaktiviteter. Husen i Område E kommer att skymma denna del av berget för mycket (berget är något lägre här - är en lägre plåtå) samt husen i Område E kommer också medföra mer skugga på området nedanför berget/bakom den långa, höga huskroppen. Husen i Område E sitter ihop och "gluggen" mellan husen är för liten - utsikten på stigen kommer att minska för mycket. Denna utsikt är en av de få utsikter som boende med barnvagn kan nå. De kan inte gå den fem km långa slingan som nämns - utan det är just denna del av naturstigen som kan ge utsikt för boende i hela Fjällboområdet som inte klarar trappor. I dag har stigen två utsiktspunkter över dalen. Genom föreslagen utformning kommer en av dessa utsiktspunkter att försvinna. Bebyggelsen för Fjällbo/Utby är trängd emellan järnväg/väg å ena sidan och berget/naturstigen längs andra sidan och denna naturstig är den enda möjliga promenadvägen/rekreatjonsområde med naturkänsla som överhuvudtaget existerar

för alla boende i området (utom de som har friska ben och kan ta sig runt i bergig terräng). På grund av det trängda läget för bebyggelsen i Fjällbo/Utby egna hem innebär utformningen att planerad utformning i område E kommer att begränsa naturupplevelse för alla i Fjällbo/Utby, inte bara de närboende som gränsar till område E.

Ändring bör ske av utformningen av Område E i planförslaget så att huset i det området (mot stigen) tar hänsyn till områdets karaktär (som entré för bergsklättrare, som lek område för fritids och som utsikt för äldre och barnvagnsfolket). Detta kan göras med uppdelade huskroppar, där ingen tydlig baksida/framsida finns. Utomhusbelysning/nattbelysning bör utformas så att naturkänslan bibehålls. Det bör vidare göras solstudie över hur huskropparna påverkar/skuggar naturområdena kring naturstigen samt en studie om hur hushöjden skymmer och förfular platåberget. Denna del av Fjällbo är speciell (utsikten, berget osv) och fler bilplatser för bergsklättrare är på gång att ordnas på gräsmattan nedanför. Husen i område E bör delas upp, göras lägre och ges ett sammanhang med en fin entré till berget som bevarar naturresurserna för lång tid framöver. Detta kommer ge fortsatt intresse för folk från Europa att bese denna unika plats, ge äldre som inte klarar trappor möjlighet att bibehålla den enda utsikten och ge dagisverksamheterna möjlighet att fortsätta på denna plats.

Husen i område E kommer med föreslagen utformning inte harmoniera utan kommer att helt avvika från närliggande bebyggelse. Befintlig bebyggelse är faktiskt fortfarande enhetliga 50-talsområden med små egna hemshus, detta till trots viss utbyggnad är genomförd finns fortfarande en mycket 50-talsstil, som inte kommer kunna förändras nämnvärt på lång sikt (små tomter, små utbyggnads-möjligheter). De fyra huskropparna (punkthus) som ligger i område Es närhet skall gott kunna få ett tillskott av två punkthus till i samma stil, detta skulle i så fall verka i harmoni med 50-talsvillabebyggelsen, med bebyggelsen i Fjällbo Park och de gröna ytor och grönplanteringar som finns runt husgrupper och särskilt i Fjällbo Parkområdet.

Den föreslagna planen har presenterats på ett mycket oegentligt sätt, vilket kan ha lett till att många i Fjällbo/Utby inte har uppfattat område E överhuvudtaget. Inledningsvis, inför samrådet, fanns inte bilder på område E:s planerade bebyggelse på stadsbyggnadskontorets hemsida, samrådet hade utlysts med två skilda starttider och samrådtexten belyser i huvudsak syfte och målsättning med utbyggnad av Fjällbo Park. De aktuella planhandlingarna utgörs alltså av två olika områden (Fjällbo Park respektive område E) men presenterar i text endast ett område, dvs. Fjällbo Park. Planen omfattar alltså två områden som ska ges helt olika förutsättningar, vilket inte redovisas tydligt i text. Detta skapar förvirring för dem i området samt andra närboende, som inleds att tro att just 50-talsfärger och byggnadsstil är det som även gäller för område E. Just i detta område E plus de delar av Fjällbo Park som nu bebyggs med fyra punkthus har varit ett gemensamt område historiskt, området var en trädgårdsanläggning med flera stora växthus. De planerade huskropparna i område E avviker helt till de redan byggda punkthusen, detta bidrar och bibehåller inte det som tidigare/historiskt i faktum redan var ett sammanhållet område och som med planerad bebyggelse innebär i stället en skarp onaturlig delning av detta äldre område. Planförslagets utformning av huskropparna i området E bidrar inte till ett för de boende område med känd harmonisk sammanhållning i 50-tals färger och stil. – GW och TW har åberopat ett antal bilder från området till stöd för sin talan.

DOMSKÄL

Klagorätt

Av 13 kap. 8 § plan och bygglagen (2010:900), PBL, följer att bestämmelser om vem som får överklaga beslut som avses i 2 a, 3, 5 och 6 §§, dvs. däribland beslut att anta en detaljplan, finns i 22 § förvaltningslagen (1986:223). I sistnämnda bestämmelse föreskrivs att ett beslut får överklagas av den som beslutet angår, om det har gått honom emot och beslutet kan överklagas.

Beslut om att anta en detaljplan anses enligt fast praxis angå ägare till fastigheter som ligger inom planområdet eller som gränsar direkt till planområdet. Vidare brukar rätt att klaga tillkomma den vars fastighet avskiljs från planområdets gräns

av en gata eller väg. Dessutom anses ägare till fastigheter i nära grannskap ha klagorätt om de är särskilt berörda med hänsyn till arten och omfattningen av den aktuella åtgärden, natur- eller trafikförhållandena på platsen m.m.

Utöver de krav som följer enligt de ovan redovisade bestämmelserna gäller dessutom, enligt 13 kap. 11 § PBL, att ett beslut att anta en detaljplan får överklagas endast av den som före utgången av granskningstiden skriftligen har framfört synpunkter som inte har blivit tillgodosedda.

Vad gäller GW och TW är deras fastighet, X, belägen utanför planområdet, knappt 300 meter utanför gränsen för detta område. Fastigheten är vidare skild från planområdet av flera vägar och bebyggda fastigheter. Utredningen och det som GW och TW anfört i sitt överklagande ger inte heller vid handen att de kan anses särskilt berörda med hänsyn till exempelvis arten och omfattningen av detaljplanen eller natur- eller trafikförhållandena på platsen. GW och TW kan därmed inte anses berörda av antagandebeslutet på ett sådant sätt att de kan tillerkännas rätt att överklaga detta beslut. Deras överklagande ska därför avvisas.

Beträffande GA framgår av handlingarna att hon inte senast under granskningstiden har framfört skriftliga synpunkter som inte blivit tillgodosedda. GA har därmed enligt 13 kap. 11 § PBL inte rätt att överklaga byggnadsnämndens antagandebeslut. Även hennes överklagande ska därför avvisas.

I fråga om övriga klagande – dvs. TL, MN och EW – finner mark- och miljödomstolen att de är klagoberättigade, varför domstolen tar upp deras överklaganden till prövning i sak.

*Prövningen i sak*Utgångspunkter för domstolens prövning

Av 13 kap. 17 § PBL framgår att den myndighet som prövar ett överklagande av ett beslut att anta en detaljplan endast ska pröva om det överklagade beslutet strider mot någon rättsregel på det sätt som klaganden har angett eller som framgår av omständigheterna. Om myndigheten vid prövningen finner att beslutet strider mot en rättsregel, ska beslutet upphävas i sin helhet. Annars ska beslutet fastställas i sin helhet. Beslutet ska inte upphävas om det är uppenbart att felet saknar betydelse för avgörandet.

PBL bygger på principen om decentralisering av beslutsfattandet och kommunal självbestämmanderätt i frågor som rör bl.a. riktlinjer för markanvändningen i kommunen. I enlighet härmed föreskrivs i 1 kap. 2 § PBL att det är en kommunal angelägenhet att planlägga användningen av mark och vatten. Det är således kommunen som, inom vida ramar, har att avgöra hur bebyggelsemiljön ska utformas i kommunen. Stor vikt bör tillmätas de lämplighetsbedömningar kommunen företagit. En konsekvens av det här redovisade är att domstolens prövning vid ett överklagande i många fall stannar vid en prövning av om ett överklagat kommunalt beslut att anta en detaljplan ligger inom ramen för det handlingsutrymme som de materiella reglerna ger kommunen och de krav som kan ställas på beslutsunderlag och beredningsförfarande (se prop. 2009/10:215 s. 88 samt Mark- och miljööverdomstolens dom MÖD 2014:12).

Det framgår av PBL att vid prövningen av frågor enligt lagen ska hänsyn tas till både allmänna och enskilda intressen (se 2 kap. 1 § PBL). Det är framförallt om en kommun i sin bedömning gjort en felaktig avvägning mellan motstående enskilda intressen eller motstående enskilda och allmänna intressen eller om kommunen förfarit formellt felaktigt vid handläggningen av planärendet som ett upphävande av detaljplanebeslutet blir aktuellt. Prövningen avser härvid inte om kommunen valt den mest optimala lösningen utan endast om den valda lösningen uppfyller lagens krav.

Bestämmelser i övrigt av intresse i målet

Enligt 2 kap. 3 § PBL ska planläggning enligt lagen med hänsyn till bl.a. natur- och kulturvärden samt miljö- och klimataspekter främja bl.a.

- en ändamålsenlig struktur och en estetiskt tilltalande utformning av bebyggelse, grönområde och kommunikationsleder samt
- en från social synpunkt god livsmiljö som är tillgänglig och användbar för alla samhällsgrupper.

Av 2 kap. 4 § PBL framgår därutöver att vid planläggning enligt denna lag får mark tas i anspråk för bebyggelse endast om marken från allmän synpunkt är lämplig för ändamålet.

I 2 kap. 6 § första stycket PBL stadgas att vid planläggning enligt denna lag ska bebyggelse och byggnadsverk utformas och placeras på den avsedda marken på ett sätt som är lämpligt med hänsyn till bl.a. stads- och landskapsbilden, natur- och kulturvärdena på platsen och intresset av en god helhetsverkan samt trafikförsörjning och behovet av en god trafikmiljö.

Enligt 2 kap. 6 § tredje stycket PBL ska vidare vid planläggning bebyggelseområdets särskilda historiska, kulturhistoriska, miljömässiga och konstnärliga värden skyddas. Ändringar och tillägg i bebyggelsen ska göras varsamt så att befintliga karaktärsdrag respekteras och tillvaratas

Av 2 kap. 9 § PBL framgår att planläggning av mark- och vattenområden samt lokalisering, placering och utformning av byggnadsverk, skyltar och ljusanordningar enligt denna lag inte får ske så att den avsedda användningen eller byggnadsverket, skylten eller ljusanordningen kan medföra en sådan påverkan på grundvattnet eller omgivningen i övrigt som innebär fara för människors hälsa och säkerhet eller betydande olägenhet på annat sätt

TLs, MNs och EWs överklaganden

TL, MN och EW har i sina överklaganden företrädesvis åberopat att den antagna detaljplanen innebär förtätning, att natur- och parkområden inklusive skyddsvärda träd försvinner, mer trafik samt bristande anpassning av planerat byggande till befintlig bebyggelse. TL har även ifrågasatt avsaknaden av en naturvärdesinventering i planunderlaget.

Vad gäller vilken påverkan grannar ska behöva tåla vid framtagande av en ny detaljplan går gränsen vid betydande olägenhet (se 2 kap. 9 § PBL). Betydande olägenhet har i praxis ansetts kunna vara bland annat skuggbildning, skymd sikt, insyn, luftföroreningar, skakningar och bullernivåer som inte är helt tillfälliga och som avviker från vad som får tolereras i aktuellt område. Kvalifikationsgränsen ligger emellertid högt och vissa olägenheter till följd av byggnation på en granntomt har ansetts behöva tålas.

Mark- och miljödomstolen bedömer att den byggnation som möjliggörs genom aktuell detaljplan inte medför betydande olägenheter i lagens mening för de närboende utan att detaljplanens konsekvenser ligger inom ramen för det handlingsutrymme som reglerna i PBL ger kommunen vad avser olägenheter som närboende får tåla till följd av byggnationen.

Det är ett allmänt intresse att bevara tätortsnära grönområden samt tillse att det inom eller i nära anslutning till områden med sammanhållen bebyggelse finns lämpliga platser för bl.a. motion och utevistelse. Samtidigt är även utbyggnaden av bostäder i centrala lägen ett starkt allmänt intresse. Ifrågavarande detaljplan innebär att Fjällbo Park förtätas på ett antal platser i anslutning till befintlig bebyggelse. Detta innebär bl.a. att grönytor tas i anspråk. Av handlingarna framgår samtidigt att det i omedelbar närhet till Fjällbo Park finns natur- och rekreationsområde. I planområdet har vidare avsatts mark för park och naturområde. Mark- och miljödomstolen bedömer att det i planen har gjorts en skälig avvägning mellan här nämnda allmänna intressen. Det finns därmed inte skäl att upphäva planen p g a det

klagandena anfört om planens inverkan på befintliga grönområden och grönytor samt möjlighet till utevistelse.

Vad gäller planförslagets förhållande till områdets kultur- och naturvärden framgår av planbeskrivningen att Fjällbo Park har värden både ur natur- och kulturmiljösynpunkt. Naturvärdena är främst knutna till de uppväxta lövträd som finns inom planområdet. I övrigt anges i planbeskrivningen att inga särskilda naturvärden finns i nämnda område. Ingen särskild naturvärdesinventering har genomförts men trädbeståndet har inventerats och värderats av en landskapsarkitekt i planarbetets inledning. Vad gäller kulturmiljövärden framgår av planbeskrivningen att institutionsområdet omfattas av kommunens bevarandeprogram och har ett stort socialhistoriskt och byggnadshistoriskt värde.

Avsaknaden av en naturvärdesinventering gör i och för sig att planens bedömningar kring naturvärdena grundar sig på ett något begränsat underlag. En trädinventering har dock gjorts i inledningen av planarbetet och det har i detta arbete vidare gjorts ansträngningar för att begränsa skadorna för trädmiljöerna. Sammantaget finner mark- och miljödomstolen att planen tar vederbörlig hänsyn till områdets naturvärden samt att det som klagandena anfört i fråga om avsaknad av naturvärdesinventering och om områdets naturvärden inte utgör tillräckliga skäl för att upphäva planen.

Vad gäller kulturmiljövärden utgör Fjällbo Park med sin institutionsmiljö ett eget bebyggelseområde med en egen historia och byggnadsstil. Det är uppenbart att den förtätning som föreslås, även om den utformas med hänsyn till befintlig bebyggelse och i enlighet med de planbestämmelser som föreskrivits i fråga om varsamhet, kommer att påverka läsbarheten i platsens bebyggelsehistoria negativt och även kommer att påverka områdets karaktär. Som framgår ovan har dock kommunen vid upprättande av detaljplaner ett betydande handlingsutrymme med avseende på prioriteringar mellan olika intressen.

I detta fall har intresset av nya bostäder prioriterats framför intresset av att bevara en värdefull kulturmiljö och det har inte framkommit att skadorna på kulturmiljön är mera långtgående än vad som ryms inom kommunens handlingsutrymme enligt PBL. Sammantaget bedömer domstolen att planen kan godtas även med avseende på hänsyn till befintliga kulturvärden.

Inte heller i övrigt har framkommit något som medför att det finns skäl att upphäva byggnadsnämndens antagandebeslut. TLs, MNs och EWs överklaganden ska därför avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 2 (DV 427)

Överklagande senast den 27 februari 2018.

Bodil Svensson

Martin Kvarnbäck

I domstolens avgörande har deltagit rådmannen Bodil Svensson, ordförande, och tekniska rådet Martin Kvarnbäck. Föredragande har varit beredningsjuristen Jennifer Onäng.